

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Articulus Quintus. Quod loco phantasiae apud mysticum sint dimensiones diuinitatis, scilicet latitudinis, longitudinis, sublimitatis, & profundi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

Quod loco phantasia apud mysticum sint dimensiones Diuinitatis, scilicet latitudinis, longitudinis, sublimitatis, & profundi.

ARTICVLVS QVINTVS.

IAm verò cum intellectus noster sine imagine aliqua, dum per intellectum agentem, & ordinario modo procedit, (in initio saltem operationis) intelligere nequeat; eiusmodi [sacra a signa, non fortuitò, temerè, & casu confundenda sunt: sed explananda congruenter causis, & essentijs, aut facultatibus, aut ordinibus, aut dignitatibus earum rerum, quarum sunt interpretes, indicesque imagines.] vndè cum Paulus sublimissimam, quam de Diuinitate habebat notitiam, alijs communicare vellet, [Aucto, b inquit, genua mea, ad Patrem Domini nostri Iesv Christi, vt scilicet in charitate radicati, & fundati, possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum.] atque ita immensum dimensionibus metitur, infinitum finitis lineamentis describit. quia nimirum [id e quod est simplex, & vnum, non potest repræsentari, nisi per multa.] sic [Diuina d Essentia res vna cum sit, est tamen latitudo propter charitatem, longitudo propter æternitatem, sublimitas propter maiestatem, pro-

fundum propter sapientiam.] vel [latitudo diuina e dicenda est immensa Dei ad omnia perfectio: longitudo autem vis, quæ ad omnia pertinet: profundum verò obscuritas, & ignoratio, quæ à rebus omnibus comprehendi potest.] & eiusmodi planè dimensiones, apud mysticum sunt loco phantasia: ceu [sensus, qui sint finterpretationis,] habentes g particulam quandam sapientia.] in tantum, vt sicut naturali ordine, intellectus non potest intelligere, nisi per conuersionem ad phantasmata; ita quoque mysticus, cum ex toto ad nouam aliquam formationem procedit, necessariò in imaginatione aliquam dimensionis similitudinem, (vt tenebras in quibus Deus posuit latibulum suum) vsque ad eius, & desertionem, & transcendentiam, patiatur. & ideo in initio operationis, [omnis cognitio h fit per modum similitudinis;] ita vt licet [cum diuinitus i aliquid raptim, & veluti in velocitate coruscæ luminis interluserit menti, spiritu excedente; siue ad temperamentum nimij splendoris, siue ad doctrinae vsum: continuò tamen (nescio vndè) adsint imaginaria quædam rerum inferiorum similitudines, infusis diuinitus sensibus conuenienter accommodatæ, quibus quodammodo obumbratus purissimus ille, ac splendidissimus veritatis radius, & ipsi animæ tolerabilior fiat,

a S. Dion. Epist. ad Tit. b Ephes. 3. c S. Thom. 1. p. q. 3. a. 3. ad 2. d S. Bern. l. 5. de conse. c. 13. e S. Dion. de diu. nom. c. 9. f S. Dion. de diu. nom. c. 7. g de Eccl. Hier. c. 2. h S. Thom. 1. 2. Cont. Gent. c. 98. i S. Bern. serm. 41. in Cant.

fiat, & quibus communicare illum voluerit, capabilior.]

[Similitudines a itaque diuino lumine illustratæ, habent rationem speculæ: in quo, quæ eminenter sunt intelligibilia, alta, summa, & abscondita; vt vestigia, & particulo diuinæ sapientiæ sub dimensionibus quibusdam videntur. Sunt autem eiusmodi dimensionis similitudines, idcirco loco phantasiæ; quia in modo supernaturaliter operandi, ad exercitium actus, nec sensus, nec quæ à sensibus abstrahuntur, quidquam conferunt; sed id quod eminenter de Deo in supremo modo cognoscendo occultitur, hoc ex abundantissimi lumine proportionatè ad imaginationem dilabitur, & immensitatem Nunc æterni in harum, & similibus aliquam similitudinem, spheram, seu cœli amplitudinem resoluit. & sic tales dimensiones, ceu [phantasmata b in imaginatione hominis formantur diuinitus, magis exprimentia res diuinas, quam ea quæ naturaliter à sensibus accipimus.]

Diuersæ autem, & plures inueniuntur similes dimensiones; quia [ad comprehensionem c totius entis requiruntur plures similitudines.] cum enim [humanus intellectus d Deū nequeat, vt est, cognoscere; sic sub diuersis rationibus, multas sibi de ipso propositiones veras format.] de diuinitate quidem, quod sit quædam latitudo, eo quod latè, & absque vllò defectu, ad

omnes SS. Trinitatis personas æqualiter sese diffundat; de Patre æterno autem, quod sit quædam longitudo, eo quod in longitudine dierum, & duratione æterna, filium sibi æqualem generet; de Filio verò, quod sit quædam sublimitas, figura, & substantia Patris in sublimitate dexteræ eius collocatus; de Spiritu S. tandem, quod tanquam ab utroque procedens, pondus quoddam sit amoris vtriusque, ex profundo actionum, & operationum ad intra procedens.

Et licet interea, in imaginatione representetur Deus, velut quantum, figura, aut colore præditū; iudicat tamen intellectus eiusmodi nihil in substantias contineri; sed meliorem illas habere naturam, eamque spiritualem. Undè etiam hæc non contingunt secundum virtutem superiorem, & pro vt in exercitio actus, omnem negationem, & affirmationem transcendit, & supra virium operositatem Deo vnitur, sic enim similibus non intendit: sed pro vt in inferioribus versatur, & sese ad operationes disponit. quæ quidem [inferior e virtus licet se ad plura extendat, tamen multiplicata minus intelligit:] sicut è contra [virtus f superior, licet ad plura se extendat, est tamen vnica.] & sic demum [hæc est illa quadruplex regio, videlicet Orientalis, Occidentalis, g Aquilonaris, & Meridionalis, quam tu ô anima debes quotidie peregrinando intrare, & tuum dilectum

Y y 3

ctum

a S. Thom. 2. 2. q. 173. a. 1. b 1. p. q. 12. a. 13. c Lib. 3. cont. Gent. c. 75. d 1. p. q. 13. a. 12. e L. 2. cont. Gent. c. 65. f Ibidem. g S. Bonau. in prol. Soliloq.

ctum specialissimum in ea speculando
quærerere, & inuestigare:] [*a* ante ta-
men elaboratis typicorum signorum
simulacris.] ita vt imaginatione bene
ordinata, dein citò deferatur, & ad pu-
ras operationes liceat transire; quod vt
ordinatè fiat, consequenter dicimus;

*Quamdiu sit opus conuersione ad phan-
tasinata.*

ARTICVLVS SEXTVS.

EXpositis sensibus mysticis, & cœle-
stium umbris, iam videndum est,
quamdiu his sensibus loco phanta-
siæ, aut conuersionis ad phantasma-
ta, vtendum sit; vt dein ilicò perfe-
ctioribus diuinis similitudinibus in-
formetur [memoria enim habens effi-
giem æternitatis ex retentione præteri-
torum, præsentium & futurorum, non
solum habet ab exteriori formari, per
phantasmata: verùm etiam à *b* superiori,
suscipiendo, & in se habendo simplices
formas, quæ non possunt introire
per portas sensuum, & sensibilibus
phantasiis.] [simplex porrò intelligen-
tia tunc dicitur, quando absque ra-
tionis discursu contemplamur: pura
verò, quando sine imaginationis in-
teruentu; siue omninò excludatur
imaginationis operatio, siue ita sit
exigua, & imperceptibilis, vt ferè dici
possit, non esse imaginum interuen-
tum.]

a S. Dion. epist. ad Tit. *b* S. Thom. de verit. *c* Dion. Carth. l. 1. de cont. c. 1. *d* Taul. instit. c. 35.
e S. Thom. l. 1. cont. Gent. c. 20. *f* Suar. tom. 2. de Rel. l. 2. de orat. c. 14. cum omnibus Theologis vt
Sandanus 105. Theol. Myst. p. 165.

[Quod si verò, quærat aliquis, cur
omnibus imaginibus renuntiandum
sit? respondetur eam ob causam, quod
non nisi via quædam sint, ad nudam,
& simplicem veritatem. si ergò ad ve-
ritatem ipsam pertingere quis velit,
paulatim abdicanda via est.] [imago
enim non recipit nisi corporum si-
militudines;] itaque sicut imaginatio-
nis vsus, ad intelligentiæ principia
confert: vterius obstat; sic cum pri-
mum intelligibilia per actionem adhuc
imagine aliqua vestitam, consecutus
fueris; posthabenda est imago; hucus-
que enim tantum confert: vterius im-
pedit. & idè intellectus agens sibi ipsi
similitudines quasdam, vel ex rebus
sensibilibus, aut imaginabilibus for-
mat, propter dependentiam intelle-
ctus agentis ad phantasiam, in princi-
pio suæ operationis. Verùm vbi ad mo-
dum supernaturaliter operandi perti-
gerit, vsus phantasiæ amplius locum
non habet: ita vt purè contemplans,
eis nec vti, nec earum coexistentiam
aduertere debeat. cum enim phanta-
sia, & intellectus sint potentiæ distin-
ctæ, & diuersi generis; non obstat,
quin vna sine altera, suam functionem
peragat post informationem intelle-
ctus agentis. quando ergò intellectus
agens omnes cœlos, sphæras, sonosue,
aut quidquid eiusmodi aduertere solet,
transcenderit; ilicò absque eorum vsu
intellectus sua purè operatur. atque
ita [non implicat *f* contradictionem
intelli-